

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3566/2023
14.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., ..., чији је пуномоћник Дејан Цвијановић, адвокат из ..., против туженог Дома за децу и лица ометена у развоју „ Др Никола Шуменковић“ Стамница, Петровац на Млави, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3066/22 од 01.06.2023. године, у седници одржаној 14.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3066/22 од 01.06.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Петровцу на Млави П1 10/21 од 30.03.2022. године, ставом првим изреке, утврђено је да је коефицијент зараде тужиле 15.83 у складу са Уредбом о коефицијентима за обрачун плата запослених у јавним службама почев од 23.09.2016. године, што је тужени дужан признати и трпети. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име накнаде разлике у нето заради, за период од 23.09.2016. године до 30.04.2019. године, исплати појединачне месечне новчане износе са законском затезном каматом од означених датума доспелости до коначне исплате, као у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да на досуђене основице уплати тужиљи припадајуће доприносе, као у овом ставу изреке. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиљи почев од маја 2019. године па убудуће до коначног усклађивања зараде у складу са ставом првим изреке пресуде исплаћује разлику у нето заради до коефицијента 15.83 и припадајуће доприносе, са законском затезном каматом, као у овом ставу изреке. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове поступка у износу од 462.900,00 динара са припадајућом законском затезном каматом.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3066/22 од 01.06.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Петровцу на Млави П1 10/21 од 30.03.2022. године, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле

да се утврди да је коефицијент зараде тужиље 15.83 у складу са Уредбом о коефицијентима за обрачун плата запослених у јавним службама почев од 23.09.2016. године, што је тужени дужан признати и трпети. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се обавезе тужени да јој на име накнаде разлике у нето заради, за период од 23.09.2016. године закључно са 30.04.2019. године, исплати појединачне месечне новчане износе са законском затезном каматом од означених датума доспелости до исплате, као у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се обавезе тужени да јој, за период од 23.09.2016. године до 30.04.2019. године, на досуђене основице том пресудом уплати обавезне доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за ПИО – испостава Петровац, доприносе за здравствено осигурање матичној филијали Републичког завода за здравствено осигурање и доприносе за случај незапослености надлежној филијали Службе за запошљавање. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се обавезе тужени да јој почев од маја 2019. године па убудуће до коначног усклађивања зараде у складу са ставом првим изреке пресуде исплаћује разлику у нето заради до коефицијента 15.83 са припадајућим обавезним доприносима за пензијско и инвалидско осигурање – испостава Петровац, доприносе за здравствено осигурање матичној филијали Републичког фонда за здравствено осигурање и доприносе за случај незапослености надлежној филијали Службе за запошљавање, са законском затезном каматом, као у овом ставу изреке. Ставом петим изреке, обавезана је тужилца да туженом надокнади трошкове парничног поступка у износу од 30.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију, на основу члана 403. став 2. тачка 2) Закона о парничном поступку, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2) Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 23/10 – други закон) - у даљем тексту: ЗПП и утврдио да је ревизија тужиље неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца - ... са ... степеном стручне спреме је засновала радни однос код туженог на неодређено време Уговором о раду од 16.12.2011. године и распоређена је на радно место радног ..., за које је Правилником о организацији и систематизацији послова туженог одређено да може да га обавља лице са VII или VI степеном стручне спреме – друштвеног смера педагошке струке и положеним одговарајућим стручним испитом. Наредним Уговором о раду од 25.09.2014. године, предвиђено је да ће се тужилци, распоређеној на пословима радног терапеута, основна зарада обрачунавати применом коефицијента 10,69, према елементима утврђеним Законом о платама у државним органима и јавним службама и Уредбом о коефицијентима за обрачун плата запослених у јавним службама. Тужилца је према дипломи ... школе струковних студија у ... од 23.09.2016. године стекла више образовање - VI степен стручне спреме и стручни назив – виши ..., након чега се обратила послодавцу захтевом да јој се усклади обрачун зараде са стеченим степеном образовања, односно да јој се исплаћује зарада обрачуната применом коефицијента од

15,83, који је наведеном Уредбом о коефицијентима за обрачун плата запослених у јавним службама одређен за извршиоца послова ... у социјалним службама са VI степеном стручне спреме. Пошто од надлежног министарства није добио позитиван одговор у вези тужилиног захтева, тужени је наставио да тужили обрачунава основну зараду применом коефицијента 10,69. На радном месту ... код туженог је ангажовано укупно десет запослених, од којим пет лица са IV степеном стручне спреме, с тим да ни код једног од запослених није дошло до повећања коефицијента, а да претходно није праћен попуњавањем или премештајем на упражњено радно место. Економско – финансијским вештачењем, утврђена је висина разлике у заради тужиле, између износа који су јој у утуженом периоду исплаћени и зараде обрачунате применом коефицијента 15,83.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредаба члана 104, члана 110. став 1. и члана 164. Закона о раду у вези члана 154. став 1. Закона о облигационим односима, нашао да је тужбени захтев тужиле основан, из разлога што тужени послодавац тужили, након стицања VI степена стручне спреме, није извршио усаглашавање коефицијента зараде и новостеченог степена њене стручне спреме.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је као неоснован одбио тужбени захтев, налазећи да тужили не припада тражена разлика у заради применом увећаног коефицијента, јер тужени није изменио уговорене услове рада, нити је то био дужан да учини. У конкретном случају се примењује закључени Уговор о раду од 25.09.2014. године, чија пуноважност није доведена у питање и основном кога је тужили обрачунавана и исплаћивана плата током читавог утуженог периода. Чињеница да је тужила у међувремену стекла диплому вишег физиотерапеута, по оцени другостепеног суда, сама по себи не обавезује послодавца да запосленом призна новостечено звање и сходно томе му увећа коефицијент плате према важећој Уредби о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, јер се ради о дискреционом праву послодавца којим се он у конкретном случају није користио. При том, тужени у смислу члана 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 и 95/18), који је важио у утуженом периоду, није имао могућност да повећа износ плате тужили, а нити је то могао да учини по основу успешности (напредовања).

Према становишту Врховног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је првостепену пресуду преиначио и одбио тужбени захтев.

Наиме, у конкретном случају, тужила је засновала радни однос код туженог са средњом стручном спремом и коефицијентом за обрачун зараде 10,69, применом ког коефицијента је тужени обрачунавао и исплаћивао зараду тужили у утуженом периоду. Чињеница да је тужила накнадно, 23.09.2016. године, стекла више образовање, није по аутоматизму водила обавези туженог да са њом закључи уговор о раду са коефицијентом за обрачун зараде од 15,83, јер је та промена у домену аутономије послодавца. Будући да тужени послодавац није изменио уговорене услове рада, нити је то био дужан да из наведених разлога учини, тужили је у утуженом периоду на основу пуноважног уговора о раду обрачунавана и исплаћивана зарада, па тужила неосновано потражује разлику зараде и припадајуће доприносе.

Са изложених разлога, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Одлука о трошковима поступка из става другог изреке донета је применом члана 165. став 1. у вези члана 153. ЗПП, имајући у виду да ревидент није успела у овом поступку.

Председник већа – судија
Јелена Ивановић, с.р.

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић